

COMUNICACIÓ

Ronald Puppo: *Franklin: la insuportable particularitat de l'universalisme*

En el primer dels dos textos escrits per Benjamin Franklin — un fragment d'*Observacions sobre els salvatges de l'Amèrica del Nord* (1784)— l'autor desemmascara, amb una ironia que fa del lector còmplice dels seus propòsits crítics, el *pseudo* universalisme, és a dir, l'afany d'una particularitat —la classe burgesa independentista nord-americana— que pretén universalitzar-se com a tal, a expenses d'altres particularitats veïnes, en aquest cas, les Sis Nacions (confederació dels pobles cayuga, mohawk, oneida, onondaga, seneca i tuscarora). Dit d'altra manera, es tracta d'un toc d'alerta contra un etnocentrisme tan visceral com ho és de contundent la resposta dels «salvatges»: «Tot i així, us estem molt agraïts per la vostra generosa oferta encara que la refusem, i com a mostra de la nostra gratitud, si els gentilhomes de Virgínia ens volen enviar una dotzena dels seus fills tindrem gran cura de la seva formació: els instruirem en tot el que sabem, i en farem homes.» Així, Franklin proveeix els indígenes d'una resposta digna, perquè els seus compatriotes ja no saben distingir la dignitat.

Si en el primer text la particularitat burgesa nord-americana és incapaç de reconèixer l'altre, en el segon —un fragment del discurs, enviat a la Convenció Constitucional de Pennsilvània per un Franklin ja malalt i prop de la mort— aquesta mateixa particularitat perill de no reconèixer plenament a si mateixa. Com a conseqüència, el poder es corromp bo i gaudint del vist-i-plau dels governats: «...[si bé] és probable que aquesta [forma de govern] sigui ben administrada durant uns quants anys, no pot sinó acabar en el despotisme, com abans ha succeït amb d'altres formes, quan el poble s'hagi corromput tant que, incapaç de tenir-ne cap altre, necessitarà un govern despòtic.» L'espai públic es crea i es conserva en funció del compromís, també públic, dels governats. Inevitablement, la magnitud de l'interès propi en el si del govern correspondrà al grau amb què el mateix interès propi imperi en el si del poble.